Repàs per al control

p.profedeeconomia

Açò no és un resum. Els resums ja els tens: un per situació. Açò és el que falta per a aprovar el control —saber **què entra**, tindre les definicions clavades, conéixer els errors que cauen sempre i haver fet, almenys una vegada, exercicis **amb el format de l'examen**.

1 · Com serà el control

PART	QUÈ ÉS	PUNTS
A · Test	8 preguntes d'opció múltiple i de verdader o fals. Cada dos errors et lleven un encert; el que deixes en blanc no resta.	2
B · Preguntes obertes	Un dibuix explicat, una comparació, buits per omplir i exemples.	5
C · Pràctica	Una frontera de possibilitats de producció: dibuixar-la, llegir-la i calcular costos d'oportunitat.	3

Entra **tot** el que hi ha als dos resums. El que més punts val és la part oberta: val la pena practicar-la escrivint, no llegint.

Com preparar-lo en tres passos

a) **Llig els dos resums** amb un boli a la mà i subratlla només el que no sabies.

b) **Tapa i respon.** Fes l'apartat 4 d'este dossier sense mirar res. El que no et isca, torna-ho a llegir.

c) **Fes l'entrenament** de l'apartat 6 com si fora l'examen: sense apunts i amb rellotge.

Si només tens una hora: passos 2 i 3. Rellegir sense escriure és la manera més ràpida de creure que t'ho saps.

2 · Què has de saber fer

Marca la caseta només quan sàpies fer-ho **sense mirar**.

- ☐ Explicar què és l'**escassetat** i per què obliga a triar.
- ☐ Classificar un bé: lliure o econòmic, de consum, de capital o intermedi, privat o públic.
- ☐ Calcular i explicar un **cost d'oportunitat** amb un exemple teu.
- ☐ Reconéixer un **cost enfonsat** i dir per què no ha d'influir en la decisió.
- ☐ Distingir **benefici comptable** de **benefici econòmic**.
- ☐ Explicar què és un **incentiu** i posar-ne un de positiu i un de negatiu.
- ☐ Nomenar els **factors de producció** i els **agents econòmics**.
- ☐ Dibuixar i explicar el **flux circular de la renda**.
- ☐ Distingir economia **positiva** de **normativa** i **micro** de **macro**.
- ☐ Formular les **tres preguntes** de tota economia.
- ☐ Comparar els **tres sistemes econòmics** i dir qui contesta cada pregunta.
- ☐ Explicar què fa el **sector públic** en una economia mixta.
- ☐ Dibuixar una **FPP** i llegir-hi eficiència, ineficiència i punts inassolibles.
- ☐ Explicar per què la FPP és **còncava** i què vol dir cost d'oportunitat creixent.
- ☐ Dir com es **desplaça** una FPP i per què.
- ☐ Diferenciar **creixement** de **desenvolupament** i dir com es mesuren.

3 · El mapa de les dues situacions

Les dues situacions contesten una sola pregunta en dos nivells: **com es decidix quan no hi ha per a tot.** «Triar és renunciar» ho mira des de la persona; «Qui decidix què es produïx?», des del país sencer.

	LA PREGUNTA	LA RESPOSTA DE LA SITUACIÓ	LA FERRAMENTA
Triar és renunciar	Com decidix **una persona** quan els recursos no li arriben per a tot?	Triant, i tota tria té un preu: allò a què renuncies. Decidim amb incentius i amb criteris que es poden explicar.	Cost d'oportunitat · cost enfonsat · anàlisi marginal
Triar és renunciar	Qui participa en l'economia i com es relacionen?	Famílies, empreses i sector públic, connectats pels mercats de béns i de factors.	Flux circular de la renda

Triar és renunciar → Qui decidix què es produïx?	Quant es pot produir **com a màxim** amb el que tenim?	Tot el que hi ha sobre la frontera. Produir més d'una cosa obliga a produir-ne menys d'una altra, i cada vegada en costa més.	Frontera de possibilitats de producció
Qui decidix què es produïx?	Com decidix **un país** què, com i per a qui produir?	Amb el mercat, amb un pla central o amb una barreja dels dos. Cap sistema no ix de franc: canvien eficiència, equitat i llibertat.	Les tres preguntes · els tres sistemes
Qui decidix què es produïx?	Com es fa gran la frontera?	Amb més factors o amb millor tecnologia: això és el creixement econòmic.	Factors del creixement · PIB
Qui decidix què es produïx?	Créixer és millorar?	No sempre. Un país pot produir més i que la gent no visque millor: creixement no és desenvolupament.	PIB per capita · IDH

4 · Tapa i respon

Escriu la definició de memòria. Després comprova-la al resum, no abans.

Escassetat	
Bé de capital	
Bé intermedi	
Bé públic	
Cost d'oportunitat	
Cost enfonsat	
Benefici econòmic	
Incentiu	
Factors de producció	

Flux circular de la renda	
Economia normativa	
Macroeconomia	
Les tres preguntes	
Economia mixta	
Mà invisible	
FPP	
Creixement econòmic	
Desenvolupament	

5 · Els errors que cauen sempre

- **Dir que el cost d'oportunitat són diners.** És **allò a què renuncies**: la millor alternativa que deixes de fer. De vegades són diners, de vegades són hores.
- **Comptar el cost enfonsat.** «Com que ja ho he pagat, millor que ho aprofite.» Els diners ja gastats no tornen: la decisió es pren mirant endavant.
- **Confondre bé de capital amb diners.** El capital, en economia, són les **coses** que servixen per a produir: màquines, locals, ferramentes.
- **Classificar un bé mirant l'objecte.** Depén de **l'ús**: el mateix mòbil és de consum per a tu i de capital per a qui repartix a domicili.
- **Dibuixar la FPP com una recta.** És **còncava** perquè els recursos no servixen igual per a tot: cada unitat de més costa més que l'anterior.
- **Confondre un punt ineficient amb un d'inassolible.** L'ineficient va **dins** de la corba (es podria produir més); l'inassolible, **fora**.
- **Dir que Espanya té economia de mercat lliure.** Té economia **mixta**: hi ha mercat, però també impostos, regulació i serveis públics.
- **Confondre creixement i desenvolupament.** El primer es mesura en PIB; el segon mira també salut, educació i desigualtat.

Dues frases que valen punts

A les preguntes obertes, el professorat busca **vocabulari de la matèria**. No és el mateix dir «perdria els diners» que «els 40 € són un **cost enfonsat**», ni «no es pot produir més» que «eixe punt és **inassolible** amb els recursos actuals». **El concepte, amb el seu nom.**

6 · Entrenament

mateix format que el control

Fes-ho **sense apunts i amb rellotge**. Si et trava alguna cosa, no la mires: deixa-la en blanc i segueix. Al final compta't els punts i torna només al que has fallat.

A · Test (2 punts · 0,25 cada encert)

1. Quin d'aquests és un **bé lliure**?

a. L'aigua d'una botella
b. L'aire que respires
c. Una entrada de cine gratuïta
d. Una beca d'estudis

2. Has pagat 15 € per un videojoc que no t'agrada. Quin és el **cost enfonsat**?

a. Les hores que hi jugues
b. Els 15 € pagats
c. El joc que no has comprat
d. La diversió que no tens

3. En una economia de **planificació centralitzada**, qui decidix què es produïx?

a. Els consumidors, amb el que compren
b. Les empreses, buscant benefici
c. L'Estat, amb un pla
d. Els preus del mercat

4. Un punt situat **dins** de la frontera de possibilitats de producció indica que:

a. No es pot produir amb els recursos actuals
b. S'està produint de manera ineficient
c. S'està produint el màxim possible
d. L'economia ha crescut

5. «El govern **hauria** de baixar els impostos.» Esta frase és:

a. Economia positiva
b. Economia normativa
c. Microeconomia
d. Un fet comprovable

6. Quin d'aquests **no** és un factor de producció?

a. La terra
b. El treball
c. El capital
d. El benefici

7. Al flux circular, les famílies ofereixen a les empreses:

a. Béns i serveis
b. Factors de producció
c. Impostos
d. Subvencions

8. Un país que creix un 5 % cada any és, segur, un país desenvolupat.

Verdader
Fals

B · Preguntes obertes (5 punts)

1. **Explica les tres preguntes** que tota economia ha de contestar i digues com les contesta una economia **de mercat** i una de **planificada**. (1,5 punts)

2. **Els agents econòmics.** Digues quins són, què fa cada un i dibuixa com es relacionen. (1,5 punts)

3. **Ompli els buits.** (1 punt)

a) Un bé que serveix per a produir altres béns i no es gasta en un sol ús és un bé de _____.

b) Si decidisc estudiar en lloc d'anar a treballar, el _____ de la meua decisió és el sou que deixe de guanyar.

c) Els tres agents econòmics són _____, _____ i _____.

d) La branca de l'economia que estudia la inflació i l'atur d'un país és la _____.

4. **Posa un exemple** de cada cosa. (1 punt)

a) Un bé públic: _____

b) Un incentiu negatiu: _____

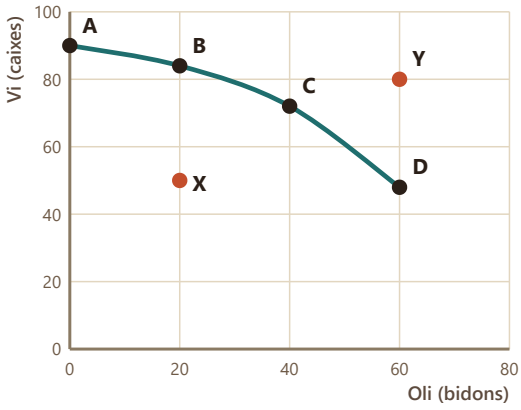
c) Una frase d'economia positiva: _____

d) Una cosa que faria créixer la FPP d'Espanya: _____

C · Pràctica (3 punts)

Una **cooperativa** pot dedicar els seus camps i la seua gent a fer oli o vi. Estes són quatre de les combinacions que pot produir en una campanya:

	A	B	C	D
Oli (bidons)	0	20	40	60
Vi (caixes)	90	84	72	48



Els punts **A, B, C i D** són els de la taula. **X** i **Y** són dos punts més per a l'apartat c.

a) Al gràfic ja hi ha la frontera dibuixada. Calcula el **cost d'oportunitat** de passar d'A a B, de B a C i de C a D, en caixes de vi.

b) Què observes quan compares els tres? Com s'anomena això i per què passa?

c) Els punts **X** i **Y** del gràfic: digues de quin tipus és cada un i explica per què.

d) la cooperativa compra una premsa nova que millora **només** la producció d'oli. Dibuixa de puntets com quedaria la frontera.